

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Syntaxis Historiæ Evangelicæ

Cope, Alan

Lovanii, M.D.LXXII.

Candido Lectori.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47925](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47925)

Candido Lectori.

M

ULTI tam veteres, quam recentiores, & illi quidem non parui nominis auctores, rem se facturos Theologia candidatis gratam cū primis & vtilem opinati, ad concinnandam harmoniam Evangelicam operas suas contulerunt. Quanta autem ea res sit difficultatis, hinc licet perspicere, quod nemo illorum hactenus potuerit consequi, & haud scio an quisquam in posterum consequetur, ut doctis hominibus & sacrarum literarum bene intelligentibus omni ex parte satisficiat. Sed omnium tamen felicissimè meo quidem iussu elaboravit in hoc genere, & ad veritatem proximè accessit Cornelius Iansenius Theologus Louanienſis, qui propter summam morum grauitatem, & exquisitam rerum diuinarum doctrinam, primus Soudanenſium Episcopus est creatus, quo in munere ita se gerit, ut maximam inde laudem consequatur.

Quem ego ducem in hac digerenda Syntaxi sequutus, nusquam serè ad eius vestigijs aſtlexi, nisi vbi instituti mei ratio ab illius proposito diuersa hoc efflagitauit. Ille enim rem maioris ingenij, laboris, eruditionis, & iudicij aggressus, ex quatuor Evangelistis perpetua & continenti oratione vnum velut historia corpus contexuit, & ordine rerum gestarum seruato, quadraturam, ut ita dicam, historia Evangelica in circulum redegit, vnde coactus interdum fuit, sententias Evangelistarum diuidere, quasiq; hamistichia hinc inde excerpta in locum suo instituto magis congruentem transferre. Ego contra circulum hunc in quadraturam retexens, & suum cuique Evangelistae, reſtento rerum ordine, reddens in eiusmodi angustias non adigebat.

Deinde cum mihi propositum eſſet, quid quisque Evangelistarum seorsim, quid cum alijs coniunctim de vita & doctrina Christi scripsisset, distinctè oculis legentium subijcere, ut quid cuiusque Evangelistae proprium, quid duorum, plurimumue commune sit, primo statim aspectu deprehenderetur: necesse habui, Syntaxim nostram in plura capita, quam ille Concordiam suam, partiti. Sed idem utrobique ordo seruatur, cuius ille auctor, ego perpetuus serè ſectator fui. Virumque opus eodem serè spectat, sed illud maiorum vigiliarum plus faceſſit negotij, hoc leuioris opera non minorem opinor, Lectori afferet vtilitatem. Quam ut breuiore compendio, & ampliore mensura capias, hic visum est eam tibi paucis indicare.

Quantum adiumenti afferat ad sacram Historiam intelligendam factorum, dictorumq; ordo, & Evangelistarum inter se collatio eisdem de rebus verba facientium, nemo opinor est nisi inops mentis, qui nesciat. Quorum vtrumque in hac Syntaxi tam plenè, si non fallor, & planè tibi exhibetur, ut nullibi fortasse neque plenius, neque planius.

Sine

PRÆFATIO AD LECTOREM.

Sive enim quis ad populum concionem habere, siue in scholis Euangelia publicè interpretari, siue eadem priuatim sibi legere voluerit: omnia hic suo instituto conuenientia, sic in promptu ante oculos collocata inueniet, ut omni propè querendi & conferendi labore illi supersedendum sit.

Quod si velis singula seorsim Euangelia & integra quidem per se legere, vel vnum aliquod Caput cuiuslibet Euangelij tibi legendum proponere, aut partem denique illam alicuius Capitis, quæ Dominicis & alijs etiam diebus in Ecclesia, dum Sacrum celebratur, recitari solet: id facillè hoc ordine consequeris.

Primo & secundo recurrendum est ad Indicem, quo notatur, vbi singulorum Euangelistarum Capita in hac Syntaxi inueniantur. Et satis erit, obseruasse locum huius Syntaxis, in quo principium illius Euangelij vel Capitis, quod cupis perlegere, habetur. Nam cum illuc perueneris, numerus, cui asteriscus siue stellula præfigitur in fine cuiusque Capitis huius Syntaxeos, ad reliqua te rectè deducet. Verbi gratia: Lecturo historiam Euangelicam D. Matthæi occurret in præscripto Indice principium eius ex Capite Syntaxis sexto petendum: in cuius extremo numerus stellula postpositus remittet te ad septimum caput Syntaxis, vbi id, quod proximè sequitur, inuenies: & eodem modo progrediendum est à Capite ad Caput, quousque ad finem Euangelij illius peruentum fuerit. Item si decimum sextum Caput eiusdem Euangelistæ cupias solum percurrere, & cum alijs Euangelistis conferre, idem Index admonet, vertendum esse ad sexagesimum quartum, & numerus, cui asteriscus præponitur, indicat quod proximum est, petendum esse ex capite sexagesimo sexto.

Sciendum autem est, numeros illos, qui ante se stellulam habent tam in fine quàm in principio Capitis huius Syntaxis, vbiunque ponuntur, indices esse locorum eiusdem Euangelistæ proximè antecedentium vel subsequentium: ita vt superior numerus ad antecedentia, inferior ad consequentia semper referatur.

Sed ad inueniendam illam partem Euangeliorum, quæ vnoquoque die Dominico, aut alio quocunque Festo in templis decantari solet, proprius hic Index destinatus est. In quo secuti sumus eum Euangeliorum ordine, qui in nouo Missali nuper est promulgatus.

Annotationes præterea nullas in Syntaxim adiecimus, quod quia ab optimo iam Antistite Iansenio in ratione Concordiæ suæ Euangelicæ conscriptæ sunt, eæ optimè in banc conueniant, vt nihil interim dicam de amplissimis & doctissimis illius Commentarijs, qui iam in lucem prodierunt, vbi omnia huius instituti tam plene cumulateque explicantur, vt nihil eis addi posse videatur. Nolui igitur superuacaneè iam repetere, & actum (quod aiunt) agere.

P RÆFATIO AD LECTOREM.

Tertio verò loco Indicem alium apposuimus, in quo & singula ipsius Syntaxeos Capita ordine recensentur, & eadem opera Christi vita & res gestæ breui quasi compendio recapitulantur. Ex quo Lector & huius operis res quasque præcipuas faciliè petere ac inuenire, & totius Historiæ Euangelicæ breuim veluti summam (etiam temporibus suis ac annis distinctam) tanquam ob oculos perspicuè positam contemplari poterit.

Hunc igitur laborem nostrum, studia tua promouendi causa sumptum, æqui boniq; (quisquis es) consule, & si quam inde ceperis utilitatem, Deo Opt. Max. gratias age, meamque, si placet, saultim ei precibus tuis etiam at quo etiam commenda.

